

INSTITUT PRO DEMOKRACII A EKONOMICKOU ANALÝZU

projekt Národohospodářského ústavu AV ČR, v. v. i.

Komu pomůže navrhované zvýšení slevy na dani na dítě?

Studie 3/2014

31. 5. 2014

KLÁRA KALÍŠKOVÁ, DANIEL MÜNICH

O AUTORECH

Klára Kalíšková

Doktorandka na CERGE-EI a výzkumná pracovnice v myšlenkovém centru IDEA. Specializuje se na trh práce, zejména na relativní postavení žen, tj. jejich mzdy a zaměstnanost. Dále se spolupodílí na vyvíjení modelu daní a dávek pro Českou republiku.

Daniel Münich

Doktorát z ekonomie má z CERGE-EI, kde nyní vyučuje v doktorském programu. Zabývá se výzkumem především v oblasti ekonomie trhu práce a ekonomie vzdělávání. Je členem Národní ekonomické rady vlády (NERV). Působil jako nezávislý poradce několika ministerstev i mezinárodních institucí.

Upozornění: Tato studie reprezentuje pouze názory autorů a nikoli oficiální stanovisko Národohospodářského ústavu AV ČR, v. v. i. či Centra pro ekonomický výzkum a doktorské studium UK v Praze (CERGE).

Komu pomůže navrhované zvýšení slevy na dani na dítě?

© Klára Kalíšková, Daniel Münich

Národohospodářský ústav AV ČR, v. v. i., 2014

Komu pomůže navrhované zvýšení slevy na dani na dítě?¹

KVĚTEN 2014

KLÁRA KALÍŠKOVÁ, DANIEL MÜNICH

Shrnutí

- Tato studie vyhodnocuje dopady vládou zamýšleného zvýšení slevy na dani na druhé dítě o 500 Kč měsíčně a o 900 Kč měsíčně na třetí a každé další dítě. Celkové navýšení má být realizováno ve třech krocích a dokončeno v roce 2017.
- Pokles příjmů státního rozpočtu v důsledku konečné změny odhadujeme na 4,7 mld. Kč ročně, což výrazně převyšuje odhad vlády.
- Snížila by se daňová povinnost asi jedné pětině nedůchodcovských domácností. Průměrná domácnost s více než jedním dítětem by ušetřila přibližně 7 300 Kč ročně. Výrazně by si ale nepolepšily nejchudší domácnosti, protože tyto domácnosti nemají dostatečně vysoké příjmy pro uplatnění slevy na dani na dítě nebo jsou omezeny maximální výší daňového bonusu. Zatímco nejchudší domácnosti s více dětmi by si v průměru polepšily pouze o 2 900 Kč ročně, bohatší domácnosti s více dětmi by si polepšily o 7 000 až 9 000 Kč ročně.
- Téměř třetina celkových rozpočtových nákladů navrhovaných změn (1,5 mld. Kč ročně) by směřovala k rodinám s dětmi v horní polovině příjmového rozdělení.
- Zvýšily by se již dnes vysoké rozdíly ve zdanění mužů a žen a rozdíly ve zdanění bezdětných osob a sezdaných párů s dětmi. Zvýšil by se rekordně (mezi zeměmi OECD) vysoký rozdíl v čistých daních placených svobodnými bezdětnými osobami a sezdanými jedinci s nepracujícím partnerem a se dvěma dětmi.
- Naše studie ilustruje vyhodnocení dopadů regulace, tedy návrhů veřejných politik, včetně daňových, která by měla být součástí standardních procesů tvorby hospodářských a dalších politik podle pravidel tzv. *evidence based policies* a závazných procesů hodnocení dopadů regulace (RIA).

¹ Tato studie využívá poznatků výzkumů grantu poskytnutého Technologickou agenturou České republiky TD010033. Poděkování patří také Štěpánu Jurajdovi a Filipu Pertoldovi za užitečné komentáře a Českému statickému úřadu za poskytnutá data.

Návrh na zvýšení slevy na dani na dítě

Vyhodnocujeme ekonomické dopady koaličního návrhu (z 27. května 2014) na postupné zvyšování slevy na dani na dítě pro rodiny se dvěma a více dětmi.² Do roku 2017 má být sleva na dani za druhé dítě zvýšena o 500 Kč měsíčně (tj. o 6 000 Kč ročně) a o 900 Kč měsíčně (tj. o 10 800 Kč ročně) na třetí a každé další dítě. Tohoto stavu by mělo být dosaženo postupně ve třech krocích do roku 2017.³ V této studii vyhodnocujeme dopady změn tak, jak by měly být v platnosti v roce 2017. Sleva na dani na dítě v současnosti činí 13 404 Kč ročně za každé dítě. Změny mají tedy zvýšit slevu na druhé dítě téměř o 50% (tj. na 19 404 Kč ročně) a na třetí a další dítě o 80 %, tedy téměř na úroveň základní slevy na poplatníka (tj. zvýšení na 24 204 Kč ročně, přičemž sleva na poplatníka je 24 840 Kč ročně).

Proklamovaným cílem navrhovaného zvýšení slevy na dani na děti je snížení daňového zatížení rodin s dětmi. Důvodová zpráva příslušného návrhu novely zákona však zhodnocení dopadů těchto změn na poplatníky a státní rozpočet neuvádí.

Naše studie ilustruje vyhodnocení dopadů regulace, tedy návrhů veřejných politik, včetně daňových, která by měla být součástí standardních procesů tvorby hospodářských a dalších politik podle pravidel tzv. *evidence based policies* a závazných procesů hodnocení dopadů regulace (RIA).⁴

Metodika

Naše analýza dopadů je založena na reprezentativním vzorku české populace Českého statistického úřadu (data SILC 2011⁵). Výpočty jsou provedeny mikrosimulačním modelem TAXBEN na CERGE-EI⁶, který umožňuje odhadovat dopady daňových změn na reálné domácnosti. Při výpočtech vycházíme ze současné legislativy a hodnotíme dopady navrhovaných změn na všechny „nedůchodcovské“ domácnosti.⁷

² Koaliční návrh počítá se zvýšením slevy na dani na druhé dítě v roce 2015 o 200 korun, v roce 2016 o 300 korun a v roce 2017 o 500 korun. Na třetí a další to bude v roce 2015 o 300 korun, v roce 2016 o 600 korun a v roce 2017 o 900 korun. Zdroj ČTK:

<http://www.ceskenoviny.cz/zpravy/koalice-se-shodla-na-zvyseni-slevy-na-deti-od-pristiho-roku/1084107>

³ Oproti současnosti sleva na druhé dítě má být v roce 2015 vyšší o 200 Kč, v roce 2016 o 300 Kč a v roce 2017 o 500 Kč. Na třetí a další dítě bude sleva v těchto letech vyšší o 300 Kč, 600 Kč a 900 Kč.

⁴ <http://www.vlada.cz/cz/ppov/lrv/ria/uvod-87615/>

⁵ Více informací o datech SILC lze nalézt na stránkách Českého statistického úřadu:

http://www.czso.cz/vykazy/vykazy.nsf/i/vyberove_setreni_prijmu_a_zivotnich_podminek_domacnosti

⁶ Vytvoření modelu TAXBEN bylo podpořeno grantem od Technologické agentury České republiky TD010033. Více informací o modelu TAXBEN je možné nalézt např. ve studii Dušek, L., Kalíšková, K., & Munich, D. (2013). Distribution of Average, Marginal and Participation Tax Rates among Czech Taxpayers: Results from a TAXBEN Model. *Finance a Úvěr: Czech Journal of Economics and Finance*, 63(6), 474–504.

⁷ Z analýzy tedy vynecháváme domácnosti, ve kterých je alespoň jeden nepracující důchodce a zároveň v takové domácnosti není žádná pracující osoba v produktivním věku. Smíšené domácnosti, ve kterých například žijí rodiče v důchodovém věku společně se svými pracujícími dětmi, tedy v analýze ponecháváme.

Rozpočtové dopady navrhovaných změn

Pokles příjmů státního rozpočtu v důsledku konečných změn slev na dani odhadujeme na cca 4,95 mld. Kč ročně na dani z příjmu. V důsledku poklesu daňové povinnosti a tedy nárůstu čistých příjmů některých domácností by se ale zároveň u některých domácností snížila výše pobíraných sociálních dávek nebo by tyto ztratily nárok na dávky z důvodu překročení hranice čistých příjmů. To by vedlo k mírnému poklesu výdajů⁸ státního rozpočtu asi o 250 mil. Kč ročně. Celkem by tedy navrhované změny stály státní rozpočet cca 4,7 mld. Kč ročně. Jde o částku odpovídající nákladům konečného zvýšení slev na dani na děti, které bude dosaženo v roce 2017.

Navrhované změny nepomáhají rodinám s nejnižšími příjmy

Tabulka 1 ukazuje dopady navrhované změny podle příjmových decilů⁹ všech nedůchodcovských domácností (tedy i bezdětných). Celkově je v nedůchodcovských domácnostech cca 23 % domácností se dvěma a více dětmi (poslední řádek sloupce (3)). Největší podíl domácností se dvěma a více dětmi je ve 2. až 4. decilu, kde představují 33 až 39% domácností. V 1. decilu a vysokopříjmových decilech jsou podíly těchto domácností výrazně nižší, ale i mezi domácnostmi s nejvyššími příjmy je jich stále téměř 10 %. Za pozornost stojí skutečnost, že domácností se třemi a více dětmi jsou v celé populaci jen necelá 4 %, takže většina změnami dotčených domácností má dvě děti (údaj není v Tabulce 1).

Ne všem domácnostem s více než jedním dítětem by však navrhované změny daňovou povinností snížily. Sloupec (4) uvádí podíl domácností, kterým by se povinnost snížila. Porovnáním podílů ve sloupcích (3) a (4) je zřejmé, že zdaleka největší podíl domácností s více dětmi, kterým změny daňovou povinností nesníží, je v 1. decilu, tedy mezi nejchudšími domácnostmi. Navrhované změny by snížily daňovou povinnost jedné pětiny domácností (tj. 21%, viz poslední řádek sloupce (4)). Změny by však pomohly nejen rodinám v nejnižších decilech, které mají reálné problémy pokrývat náklady na materiální zajištění a výchovu dětí, ale i ostatním rodinám s dostatečně vysokými příjmy ve vyšších decilech. Pro ty by vyšší slevy na dani představovaly spíše přilepšení rodinným rozpočtům než pomoc v obtížné situaci a reálnou pomoc dětem.

Především v 1. decilu je tedy mnoho domácností s více dětmi, které by na navrhované změně nevyděly. To stojí za podrobnější rozbor, protože těmto domácnostem změny pomohou zdaleka nejméně. Odváděná daň by se v 1. decilu snížila pouze u 6 % nedůchodcovských domácností (viz sloupec (4)), což je mnohonásobně méně než ve většině vyšších decilů. Je to způsobeno kombinací více faktorů:

⁸ Jde o některé sociální dávky, především přídatky na děti a příspěvek na bydlení.

⁹ Decily rozdělují nedůchodcovské domácnosti na deset stejně početných skupin podle výše jejich ekvivalizovaného příjmu. Ekvivalizovaný příjem je celkový hrubý příjem domácnosti ze zaměstnání a podnikání vydělený počtem spotřebních jednotek OECD. Spotřební jednotky jsou definovány následovně – první osoba v domácnosti má váhu 1, ostatní osoby starší 13 let mají váhu 0,7 a děti do 13 let mají váhu 0,5.

- (i) jen necelá třetina domácností v 1. decilu má nenulové pracovní příjmy, ze kterých platí daň,
- (ii) jen přibližně pětina domácností (18,8%) v 1. decilu má dvě a více dětí (viz sloupec (3)),
- (iii) navíc zdaleka ne všem domácnostem v 1. decilu s více než jedním dítětem a nenulovými příjmy zvýšení slevy na dani pomůže. Tyto domácnosti mají totiž tak nízké příjmy, že slevu na dítě většinou využívají formou daňového bonusu.¹⁰ Pro plné uplatnění daňového bonusu je ale třeba splnit kritérium hrubých příjmů vyšších než 48 000 Kč ročně a nepřesáhnout maximální výši daňového bonusu (strop), která činí 60 300 Kč ročně. Osoby s velmi nízkými příjmy nebo velkým počtem dětí tak na daňový bonus buď nemají nárok (nedosahují minimální výše příjmů), nebo ho nemohou uplatnit v plné výši. Proto jim navrhované zvýšení slevy na děti nepomůže.

Pro ilustraci uvažme příklad domácnosti se čtyřmi dětmi a velmi nízkými příjmy. Navrhované změny by takové domácnosti zvýšily daňový bonus ze současných 53 616 Kč na 81 216 Kč ročně, pokud by strop na daňový bonus neexistoval. Avšak maximální výše bonusu (strop) je jen 60 300 Kč. Tato domácnost by si tedy ve skutečnosti díky změnám polepšila jen o 6 684 Kč ročně. Jinak stejná domácnost s dostatečně vysokými příjmy by si však polepšila o celých 27 600 Kč ročně (tedy asi o 400 % více než nízkopříjmová domácnost). Tato domácnost by totiž zvýšenou slevu na dani uplatnila v plné výši, protože by nebyla omezena maximální výší daňového bonusu.

Od 2. decilu výše by se díky navrhovaným změnám daňová povinnost snížila téměř všem domácnostem se dvěma a více dětmi (viz srovnání údajů ve sloupcích (3) a (4) v Tabulce 1). Avšak až do 4. decilu je stále mnoho domácností omezeno maximální výší daňového bonusu. Proto by ani ty zvýšení slevy na děti nemohly využít v plné výši. Teprve od 5. decilu mají domácnosti dostatečně vysoké příjmy na to, aby mohly změny využít v plné výši.

Pátý sloupec Tabulky 1 ilustruje, o kolik se domácnostem se dvěma a více dětmi v průměru sníží daňová povinnost, tj. o kolik se sníží objem jimi odváděných daní. V průměru domácnosti se dvěma a více dětmi ušetří přibližně 7 314 Kč ročně. Částka je napříč decily podobná, protože převážná většina ovlivněných domácností má dvě děti a sleva na druhé dítě má být zvýšena o 6 000 Kč. Nejchudší domácnosti (v 1. decilu) se dvěma a více dětmi však v průměru odvedou na daních jen o 2 900 Kč ročně méně. To je dáno tím, že tyto domácnosti často vyšší slevy na dítě nevyužijí vůbec nebo ne v plné míře. Nejvyšší snížení daní by zaznamenaly domácnosti ve 3. decilu příjmového rozdělení, kde je také nejvyšší podíl domácností se třemi a více

¹⁰ Pokud je daňová povinnost nižší než součet všech daňových slev, je vzniklý rozdíl mezi daňovou povinností a daňovými slevami daňovým bonusem. Jedná se o případ, kdy plátcé daně nejenom že neodvede na dani nic, ale ještě je mu finančním úřadem vyplacen daňový bonus (záporná daň). Daňový bonus je možné uplatnit, pokud jeho výše činí alespoň 100 Kč, maximálně do částky 60 300 Kč.

dětmi (8 % domácností v tomto decilu má tři a více dětí, zatímco celkově představují domácnosti se třemi a více dětmi v celé populaci jen necelá 4 %).

Tabulka 1. Dopady navrhované změny slevy na dani za dítě podle decilu příjmu domácnosti

Decil příjmu domácnosti	Průměrné hrubé příjmy ze zaměstnání a podnikání [Kč / rok]	Podíl domácností se dvěma a více dětmi	Podíl domácností, kterým se sníží výše odváděných daní (nebo se zvýší výše daňového bonusu)	Průměrná změna objemu odvedených daní u domácností se dvěma a více dětmi [Kč / rok]	Podíl decilu na celkovém snížení odvedených daní
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)
1	17 558	18,8%	6,0%	-2 870	3,1%
2	165 783	38,7%	37,2%	-8 032	18,6%
3	254 804	37,3%	36,5%	-9 016	19,2%
4	311 041	32,8%	32,3%	-7 694	15,6%
5	370 153	28,0%	27,8%	-7 135	12,0%
6	429 158	23,5%	22,9%	-7 288	10,3%
7	478 649	18,1%	17,3%	-6 722	7,4%
8	537 504	10,0%	9,8%	-6 631	4,5%
9	633 256	9,6%	9,6%	-7 964	5,2%
10	988 732	8,9%	8,9%	-6 939	4,1%
celkem	411 517	22,8%	21,0%	-7 314	

Poznámka: Decily příjmu domácnosti jsou vypočteny na základě hrubého příjmu domácnosti přepočteného na člena domácnosti. Výpočet je založen na konceptu tzv. ekvivalizovaného příjmu, tedy celkového hrubého příjmu domácnosti ze zaměstnání a podnikání vyděleného počtem spotřebních jednotek. Spotřební jednotky jsou OECD definovány následovně – první osoba v domácnosti má váhu 1, ostatní osoby starší 13 let mají váhu 0,7 a děti do 13 let mají váhu 0,5.

Zdroj: Model TAXBEN, vlastní výpočty

Poslední sloupec Tabulky 1 pak ukazuje, jak jsou celkové náklady státního rozpočtu navrhovaných změn (ve výši téměř 5 mld. Kč ročně) rozloženy mezi domácnostmi v jednotlivých decilech. Největší díl nákladů by šel na snížení daňové povinnosti domácností ve 2. a 3. decilu. K desetině domácností s nejnižšími příjmy by však došla pouze 3% z celkových rozpočtových nákladů, tedy ještě méně než by na změně získaly domácnosti v každém ze tří příjmově nejvyšších decilů. Téměř třetina celkových nákladů navrhovaných změn, což odpovídá asi 1,5 mld. Kč ročně, by směřovala k rodinám s dětmi v horní polovině příjmového rozdělení. Přínosy změn v podobě nižších daní by tedy zdaleka nesměřovaly jen do domácností s nízkými příjmy.

Navrhované změny by zvýšily již tak vysoké rozdíly ve zdanění mužů a žen

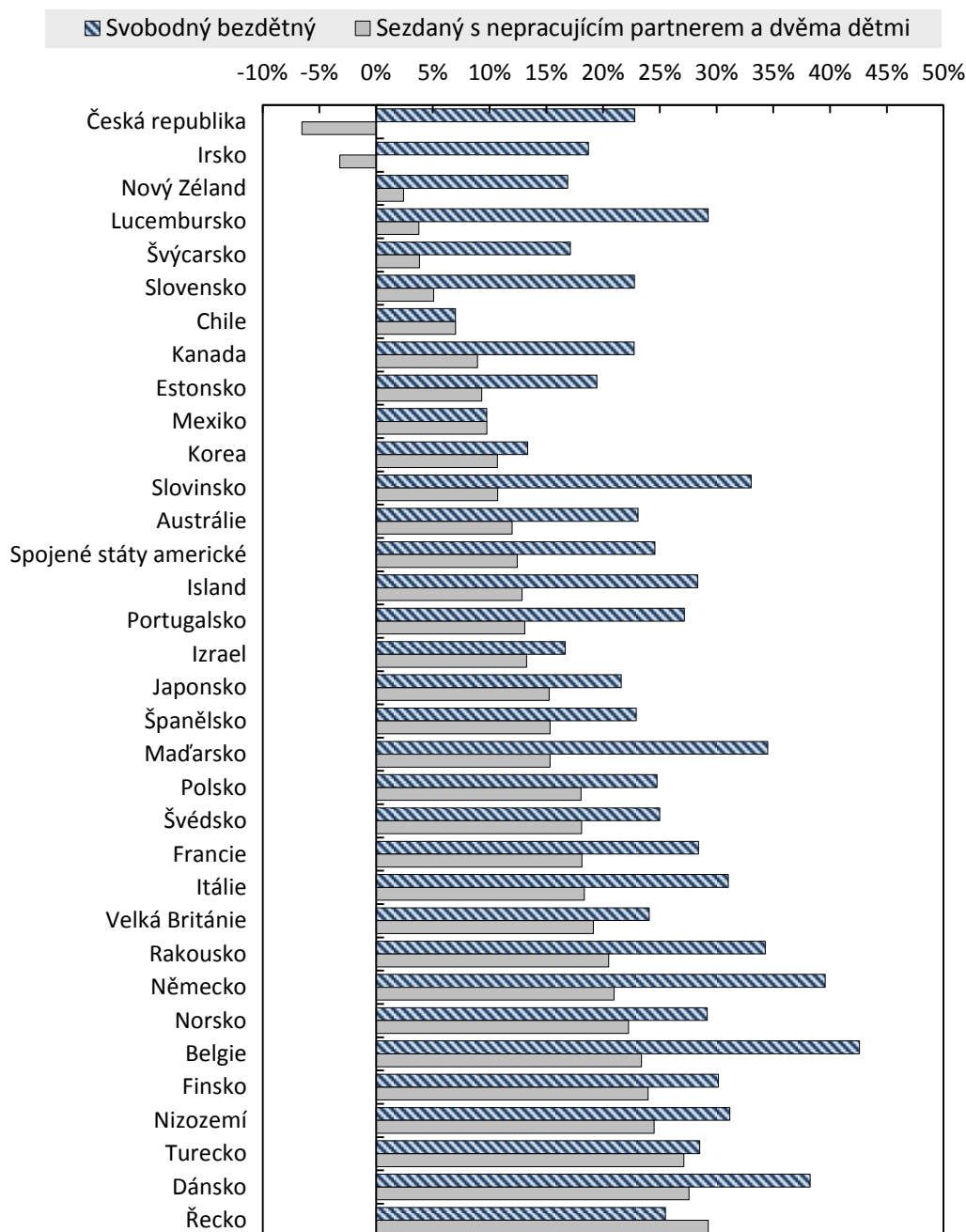
V českém daňovém systému je několik prvků, které zvyšují zdanění většiny žen oproti mužům, když se zohlední jejich různé postavení na trhu práce a v rodině. Prvním a nejdůležitějším z nich je sleva na dani na nepracující manželku/nepracujícího manžela. Tato sleva na dani snižuje daňovou povinnost muže o 24 840 Kč ročně, pokud příjmy jeho manželky v předchozím roce nepřekročily 68 000 Kč. Sleva samozřejmě funguje i pro ženy, jejichž manželé nepracují, ale takových párů, ve kterých by byl manžel v domácnosti a žena v zaměstnání, je v Česku minimum. Tuto slevu na dani tedy nejčastěji využívají muži, jejichž manželka nepracuje, protože je na mateřské nebo rodičovské dovolené. V okamžiku, kdy se manželka rozhoduje o návratu do zaměstnání, sleva na dani na nepracující manželku výrazně zvyšuje její efektivní daňovou sazbu.¹¹ To v praxi znamená, že navýšení čistých příjmů domácnosti díky zaměstnání manželky je výrazně nižší, než by odpovídalo jejímu hrubému výdělku. Pokud totiž žena nastoupí do zaměstnání, její manžel ztratí nárok na daňovou slevu na nepracující manželku a zvýšení čistého příjmu domácnosti z ženiny práce je tak mnohem nižší. Sleva na dani na nepracující manželku je navíc v českém systému stejně vysoká jako základní sleva na poplatníka.

Druhým prvkem, který zvyšuje efektivní daňovou sazbu žen oproti jejich manželům, je právě sleva na dani na dítě. Slevu na dani na dítě může totiž uplatnit jen jeden z rodičů dítěte. Pokud se tedy rodičům narodí dítě, žena je na mateřské dovolené a slevu na dítě logicky začne uplatňovat manžel. Rodinnému rozpočtu tato sleva pomůže samozřejmě stejně bez ohledu na to, jestli ji uplatňuje matka nebo otec dítěte. Ale vzhledem k tomu, že slevu může uplatnit jen jeden z rodičů, snižuje daňovou povinnost jen primárnímu živiteli rodiny (tedy většinou otci dítěte) a druhému z rodičů (tedy většinou matce) již daňovou povinnost nesníží. Matka vracející se na trh práce tedy nejen, že efektivně ztrácí svou základní slevu na poplatníka (protože základní slevu na poplatníka, kterou ona získá, automaticky ztratí její manžel jako slevu na manželku ve stejné výši), ale nemůže uplatnit ani slevu na dítě (kterou již uplatňuje manžel).

Muži s nepracující manželkou tak jsou při nástupu na trh práce v průměru zdanění efektivní daňovou sazbou ve výši 26,1 %, zatímco ženy s pracujícím manželem čelí při návratu na trh práce průměrné efektivní daňové sazbě 44,3 %. Tento markantní rozdíl ve výši zdanění je způsoben právě rozdílem v možnostech uplatnění daňových slev. Ty hrají velmi významnou roli v celkové výši zdanění především u nízkopříjmových osob. Navrhované zvýšení daňové slevy na dítě by tyto rozdíly ještě dále prohloubilo. Snížilo by efektivní daňové sazby ženatých mužů s nepracující manželkou z 26,1 % na 25,0 %, zatímco vysoké sazby žen by se prakticky nezměnily.

¹¹ Efektivní daňová sazba je daňová sazba zahrnující nejen daň z příjmu a sociální a zdravotní pojištění placené daným jedincem při nástupu do zaměstnání, ale i změnu odváděných daní ostatními členy domácnosti. Efektivní daňová sazba při návratu na trh práce (nebo také participační daňová sazba) u ženy tedy zahrnuje i zvýšení odváděných daní jejím manželem v důsledku ztráty daňové slevy na nepracující manželku.

Graf 1. Čistá průměrná daňová sazba podle typu domácnosti, 2013

Poznámka: Čistá průměrná daňová sazba je celková výše odváděných daní z příjmu a sociálního a zdravotního pojištění snižená o pobírané sociální dávky jako podíl na celkových hrubých pracovních příjmech. Počítáno pro typového jedince, který je svobodný bezdětný nebo sezdaný s nepracujícím partnerem a dvěma dětmi a vydělává průměrnou mzdu v dané zemi.

Zdroj: OECD Taxing Wages 2013, Obrázek 0.3: http://www.oecd-ilibrary.org/taxation/taxing-wages_20725124

Daňové slevy vytvářejí podobné rozdíly ve výši zdanění i mezi svobodnými bezdětnými jedinci a sezdanými páry s dětmi. Graf 1 ukazuje, že nastavení českého daňového a sociálního systému je v tomto ohledu na poměry zemí OECD již dnes velmi výjimečné. Abnormálně podporuje sezdané páry s dětmi, ve kterých pracuje jen

jeden z partnerů. Česko je i proto zemí s největším rozdílem mezi čistými daněmi placenými svobodnými bezdětnými osobami a sezdánými jedinci s nepracujícím partnerem a se dvěma dětmi.¹² Zatímco svobodný bezdětný jedinec s průměrnou mzdou čelí čisté průměrné daňové sazbě 23 %, jedinec sezdáný s nepracujícím partnerem a dvěma dětmi čelí záporné sazbě -7 %. Jeho daně jsou nižší než pobírané sociální dávky a je tedy čistým příjemcem podpory od státu. Žádný jiný stát OECD nepřerozděluje příjmy od svobodných bezdětných jedinců k jedincům sezdáným s dětmi v takové míře jako Česko. Navrhované zvýšení slev na dani na dítě by tuto výjimečnost ještě více posílilo.

Diskuze

Námi odhadované rozpočtové náklady (4,7 mld. Kč) jsou téměř dvakrát vyšší než náklady zmiňované v médiích (2,5 mld. Kč ročně).¹³ Hlavním důvodem je, že zatímco naše odhady počítají jen přímé rozpočtové náklady těchto změn v důsledku nižších vybraných daní, odhady prezentované v médiích počítají i s nepřímými dopady těchto opatření na spotřebu domácností - předpokládají navýšení spotřeby, které se zpětně pozitivně odrazí v příjmech státního rozpočtu z DPH.

Dopady těchto opatření však mohou kromě pozitivního vlivu na spotřebu ve skutečnosti zahrnovat i další důležité efekty:

- (i) Další zvýšení rozdílů ve zdanění žen a mužů může mít negativní dopad na zaměstnanost žen. To by znamenalo další negativní dopady na příjmy státního rozpočtu skrze nižší objem vybraných daní z příjmu, odvodů sociálního a zdravotního pojištění a zvýšenou výplatu sociálních dávek.
- (ii) Snížení daní může zvýšit spotřebu domácností, ale zároveň by snížilo spotřebu vlády. Čistý dopad na příjmy státního rozpočtu z odvedené DPH tedy bude záviset na relativní velikosti multiplikátorů soukromých a veřejných výdajů. O jejich hodnotách nechceme spekulovat, ale je třeba brát v úvahu známou skutečnost, že vysokopříjmové domácnosti mají výrazně nižší sklon ke spotřebě než domácnosti nízkopříjmové. Vzhledem k tomu, že až třetina celkových nákladů navrhovaných změn (1,5 mld. Kč ročně), by směřovala k rodinám s dětmi v horní polovině příjmového rozdělení, pozitivní dopady těchto změn na spotřebu mohou být nižší, než jaké vládní návrh předpokládá.

Vládou navrhované změny reflektují především politické preference. V této studii se zabýváme pouze dopady ekonomickými a hodnocením jejich vhodnosti se nezabýváme. Pouze připomínáme, že ke zvolenému řešení existuje řada alternativ. Například je možno volit daňově-dávkové změny, které budou více zacíleny na nejchudší domácnosti s dětmi. V úvahu přichází i nepřímá podpora domácností s dětmi formou větší dostupnosti předškolních zařízení a podpory volnočasových aktivit pro děti z nejchudších rodin.

¹² Čisté daně jsou celkové odváděné daně z příjmu a sociální a zdravotní pojištění snížené o pobírané sociální dávky.

¹³ Viz například zde: <http://m.ceskatelevize.cz/ct24/ekonomika/274732-koalice-ulevi-rodinam-s-detmi-slevy-na-potomky-budou-vyssi/>

Předchozí publikace

17.3.2014: Miroslava Federičová, Daniel MÜNICH: Příprava na osmiletá gymnázia: velká žakovská steeplechase

6.3.2014: Klára Kalíšková: Ženy v českém finančním sektoru 1994-2012: nové pracovní příležitosti pro mladé a vzdělané

16.12.2013: Daniel MÜNICH, Tomáš Protivínský: Dopad vzdělanosti na hospodářský růst: ve světle nových výsledků PISA 2012

9.12.2013: Libor Dušek, Jiří Šatava: Zdanění vysokých příjmů: reforma za reformou...

7.10.2013: Libor Dušek, Klára Kalíšková, Daniel MÜNICH: Kdo a kolik odvádí do společné kasy? Zdanění příjmů ze zaměstnání a podnikání v českém systému

3.10.2013: Libor Dušek, Klára Kalíšková, Daniel MÜNICH: Co by od roku 2015 přinesla již schválená reforma přímých daní?

18.9.2013: Jiří Šatava: Dopad rozvodu na příjmy v důchodu

17.6.2013: Ondřej Schneider, Jiří Šatava: Důchodový systém: scénáře budoucího vývoje

20.5.2013: Ondřej Schneider, Jiří Šatava: Dopady reformy I. důchodového pilíře po roce 1996 na starobní důchody jednotlivců

7.5.2013: Petr Janský: Účastníci penzijního připojištění

22.4.2013: Martin Gregor: Může zaporný hlas ve volebním systému se dvěma mandáty zvýšit kvalitu kandidátů?

15.3.2013: Pavel Hait, Petr Janský: Kdo je nejvíce zasažen růstem cen? Rozdíly v inflaci pro různé domácnosti

13.12.2012: Vilém Semerák: Zachrání Čína české exporty? Studie

27.11.2012: Petr Janský: Odhady dopadů změn sazeb DPH na domácnosti: porovnání dvou možných scénářů od roku 2013. Krátká studie

19.10.2012: Vilém Semerák: Makropredikce III/2012

6.10.2012: Pavla Nikolová, Ján Palguta, Filip Pertold, Mário Vozár: Veřejné zakázky v ČR: Co říkají data o chování zadavatelů? Studie

5.10.2012: Ondřej Schneider: Jaký důchod nás čeká? Alternativy vývoje státního průběžného důchodového systému. Krátká studie

4.10.2012: Ondřej Schneider, Jiří Šatava: Český důchodový systém na rozcestí: Pro koho je výhodný přechod do druhého pilíře? Studie

20.9.2012: Petr Janský, Zuzana Řehořová: The Commitment to Development Index for the Czech Republic. Výzkumný článek

20.9.2012: Petr Janský, Zuzana Řehořová: Česká pomoc rozvojovým zemím: nejen finanční rozvojová spolupráce. Krátká studie

IDEA DĚKUJE VŠEM SPONZORŮM

Deloitte.

EY

Building a better
working world

KPMG

PRICEWATERHOUSECOOPERS

CYRRUS

Antonín Fryč
generální ředitel
WAREX, s. r. o.

Petr Šrámek
advokát

Komu pomůže navrhované zvýšení slevy na dani na dítě?
Studie Institutu pro demokracii a ekonomickou analýzu
Vydavatel: Národohospodářský ústav AV ČR, v. v. i.
Politických vězňů 7, 111 21, Praha 1, Česká republika

O IDEA

Institut pro demokracii a ekonomickou analýzu (IDEA) je nezávislý think-tank zaměřující se na analýzu, vyhodnocování a vlastní návrhy veřejných politik. Doporučení IDEA vychází z analýz založených na faktech, datech, jejich nestranné interpretaci a moderní ekonomické teorii.

IDEA je součástí akademického pracoviště CERGE-EI a vznikla z iniciativy a pod vedením prof. Jana Švejnara.

Principy fungování IDEA

1. Vytváření shody na základě intelektuální otevřenosti – přijímání volné soutěže myšlenek, otevřenost podnětům z různých částí světa, přehodnocování existujících stanovisek vzhledem k novým výzvám.
2. Využívání nejvhodnějších teoretických a praktických poznatků – snaha o rozvinutí postupů na základě nejlepších teoretických i praktických poznatků (z České republiky i ze zahraničí).
3. Zaměření aktivit na vytvoření efektivní politiky a strategie České republiky – doplňovat akademické instituce vytvářením podkladů efektivním a operativním způsobem.

Pokud chcete dostávat do své emailové schránky informace o připravovaných studiích a akcích IDEA, napište nám na idea@cerge-ei.cz

<http://idea.cerge-ei.cz>